

Vergaderjaar 2012–2013

21 501-28

Defensieraad

Nr. 91

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 februari 2013

De EU-ministers van Defensie komen op 12 en 13 februari informeel bijeen in Dublin. De volgende onderwerpen komen aan de orde.

Europese Raad 2013

In december 2013 zal de Europese Raad spreken over de defensieaspecten van het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB). De EU-ministers van Defensie zullen in Dublin stilstaan bij de voorbereiding van deze Raad. De belangrijkste onderwerpen zijn de verbetering van de effectiviteit van het GVDB, de versterking van capaciteitssamenwerking en de verbeterde werking van de defensiemarkt. De Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) zal haar ideeën presenteren over de wijze waarop de voorbereiding het best kan worden georganiseerd en inhoudelijk vorm kan krijgen. Er wordt een begin gemaakt met de behandeling van een van de genoemde thema's. De discussie zal daarbij vooral in het teken staan van de versterking van capaciteitssamenwerking.

Ik zal pleiten voor een pragmatische benadering van Europese defensiesamenwerking. Theoretische bespiegelingen over de ontwikkeling van het GVDB kunnen beter tot een minimum worden beperkt, zodat de aandacht kan worden gericht op de vraag hoe de lidstaten hun defensie-inspanningen beter op elkaar kunnen afstemmen en gezamenlijk over hoogwaardige capaciteiten kunnen blijven beschikken. Nederland timmert hard aan de weg met strategische partners. In Dublin zou wel kunnen worden besproken hoe de samenhang kan worden bewaakt tussen clusters van landen die verdergaande samenwerking nastreven. Daarbij is een rol weggelegd voor de EU en de Navo. De nadruk zou het aankomend jaar mijn inziens verder moeten liggen op de verbetering van de doelmatigheid en doeltreffendheid van EU-operaties en missies en op de versterking van civiele en militaire capaciteiten. Dit betreft ook gezamenlijk onderzoek naar *dual use* toepassingen. Ik zal onderstrepen dat nauwe contacten tussen de EU en de Navo noodzakelijk zijn om duplicering te voorkomen en om duidelijk richting te geven aan de

Europese capaciteitenontwikkeling. Beide organisaties zouden zoveel mogelijk dezelfde werkwijze moeten hanteren.

Operaties

De ministers van Defensie staan in een sessie stil bij de ontwikkelingen in Mali. Er is brede internationale steun voor de Franse militaire operatie Serval en voor de snelle ontplooiing van de *African-led International Support Mission in Mali* (AFISMA). Het kabinet steunt de versterkte en versnelde inzet van de internationale gemeenschap in het kader van de relevante VNVR-resoluties ter ondersteuning van de constitutionele orde en ter handhaving van de territoriale integriteit van Mali. Europese landen, maar bijvoorbeeld ook de Verenigde Staten, Canada en Rusland, hebben Frankrijk logistieke steun aangeboden voor de operatie Serval. Nederland heeft op Frans verzoek logistieke steun met Nederlandse vliegtuigen mogelijk gemaakt via het *European Air Transport Command* (EATC) in Eindhoven. Dit betrof allereerst vluchten naar de buurlanden van Mali. Met inachtneming van de veiligheidssituatie ter plaatse heeft het kabinet heden besloten ook in te stemmen met vluchten via het EATC naar de Malinese hoofdstad Bamako. Bamako ligt in het zuiden van Mali, meer dan vijfhonderd kilometer van het gebied waar thans de gevechtshandelingen plaatsvinden. Nederlandse toestellen worden niet in dat gebied ingezet.

Op 29 januari jl. kondigde Nederland bij de Afrikaanse Unie-top in Addis Abeba een bijdrage van 5 miljoen euro aan voor AFISMA. Diezelfde dag is een *Force Generation Conference* gehouden voor EUTM Mali. De planning van de EU trainingsmissie (EUTM) Mali is versneld om uiterlijk half februari a.s. de missie te ontplooien. Diverse lidstaten hebben kenbaar gemaakt trainers te willen leveren. Er bestaat nog behoefte aan ondersteunende capaciteiten, waaronder *force protection*. De Malinese regering heeft inmiddels een *roadmap* gepresenteerd voor het politieke proces dat moet leiden tot algemene verkiezingen in het hele land. Nederland onderzoekt de wenselijkheid en de mogelijkheid van een bijdrage aan EUTM Mali. Daarbij wordt goed gekeken naar voorwaarden, zoals de rekrutering en uitrusting van Malinese militairen, en waarborgen voor de eerbiediging van de mensenrechten en de civiele controle over het Malinese leger.

Voorts worden de ministers van Defensie geïnformeerd over de stand van zaken van de piraterijbestrijding in operatie Atalanta en de ontwikkeling van de trainingsmissie EUTM Somalië. Daarom nemen ook de commandanten van de operatie en de missie deel aan de vergadering. De brede aanpak van de EU bij de bestrijding van piraterij en van structurele problemen in de Hoorn van Afrika heeft effect. Nederland heeft daaraan de afgelopen jaren een actieve bijdrage geleverd en zal dat de komende periode blijven doen. In 2013 neemt Nederland deel in operatie Atalanta met een Luchtverdedigings- en Commando Fregat (begin februari tot eind mei) en met een *Landing Platform Dock* (augustus tot december).

Er doen zich momenteel in Somalië nieuwe mogelijkheden voor om activiteiten te gaan ontplooien. Zo wordt in de voorbereiding van de verlenging van EUTM Somalië rekening gehouden met de verplaatsing op termijn van training en advies van Uganda naar Mogadishu. De missie zal zich dan meer richten op structurele inbedding van trainingsactiviteiten van het Somalische leger. Een dergelijk besluit is afhankelijk gemaakt van de situatie ter plaatse en niet van een kritisch tijdstip. Meer landen hebben interesse getoond om een bijdrage te leveren. Op 19 februari wordt een *Force Generation Conference* gehouden. Het kabinet beziet de bijdragen aan crisisbeheersing en ontwikkeling bij de Hoorn van Afrika in

samenhang en zal de Kamer daarover op de gebruikelijke manier informeren.

Partnerschappen

Het onderwerp verbeterde samenwerking tussen de EU en de VN vormt een speerpunt van het Ierse voorzitterschap. De plaatsvervangend secretaris-generaal voor *peacekeeping operations* van de VN, Herve Ladsous, zal deelnemen aan de vergadering over dit onderwerp, waarvoor de aandacht is toegenomen toen in 2011 bleek dat de samenwerking tussen beide organisaties in Kosovo en in Tsjad voor verbetering vatbaar was. De *Steering Committee on Crisis Management* van de EU en de VN is gereactiveerd en er is een actielijst opgesteld voor betere horizontale samenwerking, zoals op het gebied van *Security Sector Reform, Disarmament Demobilization Reintegration*, capaciteitsontwikkeling, training en *lessons learned*. Aan de orde is de vraag hoe ver de invoering van de actiepunten is gevorderd en wat verder moet worden verbeterd.

Nederland onderstreept het belang van goede samenwerking tussen de EU en de VN. In veel missiegebieden opereren de organisaties zij aan zij. Dat is bijvoorbeeld het geval in Afghanistan, maar ook bij een groeiend aantal EU-missies in Afrika.

De minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert